

TÖBB GONDOT FORDÍTUNK A TAPASZTALATCSERÉRE

A szocialista gazdálkodás egyik alapvető törvénye, hogy minden új kezdeményezést, minden hasznos javaslatot, ami egy üzemben megszületik, alkalmazni kell a többi üzemekben és a többi iparágakban is. Az újtómozgalom gazdasági eredményeinek fokozása csak akkor lehetséges, ha összekötjük a tapasztalatcsere-mozgalommal.

A tapasztalatcsere-mozgalom az elmúlt időkben komoly minőségi fejlődésen ment keresztül. De fel kell kutatni azokat a tényezőket, melyek gátjai a mozgalom még eredményesebb kibontakozásának. Lapunk augusztus 20-i száma foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy milyen segítséget, támogatást nyújthat a tapasztalatcsere-mozgalommal kapcsolatban műszaki értelmiségünk, most pedig a minisztériumok munkájával, illetőleg azokkal a hiányosságokkal kívánunk foglalkozni, melyek megjavítása a minisztériumok feladata.

A minisztériumok megkerülése

A tapasztalatcsere-mozgalom gyors és sikeres lebonyolítását megnehezíti az a helytelen gyakorlat, hogy igen sok üzem javaslatait a minisztériumok megkerülésével juttatja el az Országos Találmányi Hivatalhoz. Ennek a helytelen módszernek az a következménye, hogy az ilyen javaslatokat a Hivatal visszaküldi a minisztériumokba elbírálás és diszponálás végett. A javaslatok ide-oda küldözgetése természetesen idővesztéssel jár. A minisztériumok gondoskodjanak arról, hogy az üzemek és vállalatok betartsák a rendeletszabta utat, hogy így meggyorsuljon a jó újtások mielőbbi gyakorlatbavétele.

A másik igen komoly hiányosság, hogy a minisztériumok a hozzájuk érkezett javaslatok felülvizsgálását, megszüntetését igen felületesen végzik és sok olyan javaslatot is továbbítanak a Találmányi Hivatal felé, melyekből első betekintésre is megállapíthatnák, hogy azok tapasztalatcsere-re teljesen alkalmatlanok. E javaslatoknak továbbítása a Találmányi Hivatalhoz a hivatal műszaki dolgozóinak felesleges többletmunkát ad és elvonja idejüket a helyes, jó javaslatok lektorálásától, továbbításától. Az eddigi gyakorlat azt mutatja, hogy a minisztériumoktól beérkezett javaslatok 50 százaléka tapasztalatcsere-re alkalmatlan. E hiba kijavítása érdekében feltétlenül szükséges, hogy a minisztériumok termelési főosztályai jobban szűrjék meg a tapasztalatcsere-re szánt anyagot. Augusztus hónapban 255 darab olyan visszajelentés érkezett be a Találmányi Hivatalhoz, melyek szerint a beküldött újtásoknál már jobbkat is ismernek. Ide tartozik az is, hogy olyan újtások tapasztalatcsere-re való kiadását, melyeket csak egyes iparágakon belül lehet alkalmazni, maguknak a minisztériumoknak kell elvégezniük. Az Országos Találmányi Hivatalhoz csak olyan javaslatokat továbbítsanak, melyek vagy több tárcát érintenek, vagy országos jelentőségűek.

Helytelen válogatás

Rendkívüli módon megnehezíti a tapasztalatcsere-mozgalom terjedését, hogy a minisztériumi szervek nem válogatják ki szakszerűen a javaslatokat. Az elmúlt hónapban a hivatalhoz 861 helyről küldték vissza a beküldött javaslatokat azzal, hogy azok nem tartoznak az illető üzem vagy vállalat profiljába. Ebből a 861 helytelenül profilozott javaslatból az Építésügyi Minisztériumra 274, a Bánya- és Energiaügyi Minisztériumra 236, a Könnyűipari Minisztériumra pedig 146 esik. Nyilván olyan minisztériumi szervek foglalkoznak a javaslatok profilozásával, amelyek nem lévén szoros kapcsolatban a termeléssel, nem ismerik az iparág alá tartozó üzemek vagy vállalatok fermelését, műszaki adottságait. Szükségesnek tartjuk, hogy a minisztériumokhoz beküldött anyagot az egyes termelési főosztályok operatív

szervei vizsgálják át és ők adják meg rendelkezéseiket hovatovábbítás végett. A termelési főosztály diszpozíciói legyenek konkrétak, jelöljék meg az egyes üzemeket, ne pedig általánosak, mint például többek között a Könnyűipari Minisztérium egyik diszpozíciója, melyen az a megjelölés volt, hogy továbbítandó a faipari igazgatóság alá tartozó összes üzemek felé. Ez a meghatározás túl általános, mert hiszen az egy igazgatóság alá tartozó vállalatok profilja és műszaki adottsága a legkülönbözőbb lehet.

Hiányos felszerelés

Mint a tapasztalatcsere-mozgalom gyors lebonyolításának egyik akadályát kell felvetnünk azt a körülményt is, hogy a minisztériumoktól a Találmányi Hivatalhoz továbbított anyag felszerelése igen hiányos, gyakran még a tapasztalatcsere-úrlap is hiányzik. A beküldött műszaki leírások nélkülözik a legelemibb szakszerűséget, a műszaki rajzok érthetetlenek. Gyakran hiányzik a javaslatoknál annak a megjelölése, hogy a beküldött újtást már egy helyen elfogadták, de igen sokszor nincs feltüntetve az újtó neve, vagy az újtási bevezető üzemben az előkalkuláció alapján mutatkozó gazdasági eredmény sem. Ezen adatok hiánya, illetve ezek pótlólagos bekérése hosszú hetekig tartó levelezést igényel. Így százszámra fekszenek el a Találmányi Hivatalnál olyan tapasztalatcsere-re alkalmas javaslatok, melyeket a szükséges adatok hiányában üzemek felé továbbítani nem tudunk. E hiányosságok kiküszöbölése céljából az Országos Találmányi Hivatal a jövőben azt a gyakorlatot fogja követni, hogy a hiányosan felszerelt javaslatokat beérkezésük után azonnal visszaküldi az illetékes minisztériumokhoz.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy feltétlenül szükségesnek tartjuk a javaslatok előrekalkulált gazdasági eredményének a feltüntetését a tapasztalatcsere-úrlapon, mert vég-eredményben a megtakarítások összege az, melyen keresztül lemérhető a tapasztalatcsere-mozgalommal foglalkozó szervek jó vagy rossz munkája.

A visszajelentések elmulasztása

Mint utolsó — de talán a legsúlyosabb — hibát kívánjuk megemlíteni azt a körülményt, hogy az üzemek döntő többsége nem tesz eleget a Találmányi Hivatal felé szóló visszajelentési kötelezettségének. E kötelezettség elmulasztásának egyik forrása, hogy a minisztériumok maguk sem kérnek visszajelentést a tapasztalatcsere-javaslatok sorsáról, de nem is ellenőrzik rendszeresen az üzemekbe küldött javaslatok elintézési módját. Ezen a helytelen gyakorlaton is a legsürgősebben változtatni kell, mégpedig úgy, hogy az Országos Találmányi Hivatal által legújabbán rendszeresített visszajelentési úrlapok másodpéldányát a minisztériumok biztosítsák maguknak és ennek felhasználásával igyekezzenek az ellenőrzést hatályossá tenni.

Az itt elmondott hiányosságok megszüntetése nagymértékben hozzájárulna a tapasztalatcsere-mozgalom megjavításához. Természetesen nemcsak a minisztériumok munkájában vannak hibák, hanem a Találmányi Hivatal munkájában is, ezért szükséges lenne, ha ezekre a hibákra viszont a minisztériumok és az üzemek érdekelt szervei mutatnának rá lapunk hasábjain. A tapasztalatcserevel foglalkozó szervek munkájában mutatkozó hibák kölcsönös felfedése megkönnyítené kiküszöbölésüket, s a tapasztalatcsere-mozgalom fokozott mértékben járulhatna hozzá népgazdaságunk erősítéséhez, öt éves tervünk mielőbbi teljesítéséhez.

Vermes Zoltán